

Naar der skal oprettes ny Apoteker, skal Kollegiet til Amtsrådet og Amtsrådet til Sognerådet. Vejen er saa besværlig, at der i mange Tilfælde ikke kommer noget ud deraf. Jeg skal nævne Roskilde, der har Apoteket en Kundefreds paa 30,000 Mennesker. Man maa indrømme, at der for længst burde have været oprettet et nyt Apotek i denne By, og i Næstved er noget lignende Tilfældet. Men selv de lægekundige Medlemmer af Byrådet have ikke villet være med dertil. Jeg betvivler, at de have kunnet begrunde deres Vægring, i det mindste fra et Bøgestandpunkt, men begrundet er det imidlertid blevet.

Dernæst er den nuværende Ordning med Bibeholdelse af reelle Privilegier ganske sikkert i Dissavør af de løbende Kandidater. De Folk, der sætte sig i Bestibelse af disse Privilegier, skaffe sig en ganske overordentlig stor Gæld i Aarens Løb. De maa løbe til uhyre Priser, og Eksemplerne ere meget talende i den Retning. Der er blevet fremhævet fra tidligere Aar, hvorledes Priserne ere løbne i Vejret, og man mente, der skulde være en Medgang, men Tallene bekræfte det ikke, idet Forholdene ere omtrent de samme nu. Bordingborg Apotek blev saaledes i 1870 solgt for 104,000 Kr., i 1895 for 280,000 Kr.; Kallundborg Apotek blev solgt i 1876 for 150,000 Kr., i 1895 for 320,000 Kr.; Køge Apotek vurderedes i 1832 til 66,000 Kr. — altsaa 33,000 Aldr. — i 1895 til 263,000 Kr., og saaledes ere Forholdene rundt omkring i en Mængde Byer, hvorfra Beretninger foreligge: Hillerød, Neksø, Faaborg, Svendborg, Næstved, Næstved, Hjørring, Søby, Listed og flere. Der viser sig nemlig en stadig Opgang i Priserne, en usund Spekulation, der nødvendig maa medføre, at de løbende ere ude af Stand til at indlade sig paa Reformvirksomhed paa dette Omraade, de ere, mange Gange, ude af Stand til at antage flere Medhjælpere i Forretningen, de ere, fort sagt, bundne paa Hænder og Ben, fordi Priserne ere blevne skruede uforholdsmæssigt i Vejret. Der blev fra det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgfreds (E. Christiansen) fremhævet, at man her maatte gøre Regning paa den Værdiforøgelse, Ejendommene have faaet i Aarens Løb. Det er ganske vist, at særlig i Kjøbenhavn vil en saadan Værdiforøgelse kunne gøre sig gældende, og maaste i større Provinsbyer, men man kan ikke nægte, at denne Værdiforøgelse, der er skildret i de af mig nævnte Tal, knytter sig sandelig i langt overvejende Grad til selve Privilegiet. Vi kunne tage Byer som Kallundborg og Bordingborg for

at faa tilstrækkelig Vidnesbyrd om, at Forholdene ere ikke meget forskellige i 1895 fra 1870 eller 1876, thi de Byer have ikke udviklet sig synderligt, men Privilegiet er steget betydeligt i Værdi, Priserne ere blevne fabelagtige. Siden 40erne ere de reelle Apotekerprivilegiers Gennemsnitspris vokset fra 76,000 Kr. til 250,000 Kr. Jeg skal til Sammenligning anføre, at hvis vi tænke os et personligt Apotekerprivilegium, som maa give 4,000 Kr. i Afgift ifølge Loven, saa vil det reelle løbe op i 350,000 Kr. med en aarlig Rentebetaling af ca. 14,000 Kr. Altsaa, Forskellen er her mellem 4,000 Kr. og 14,000 Kr. Saa meget stiger denne Afgift, naar der er Tale om at yde en Tribut til den private Kapital. Det er en 7—800,000 Kr., der forsvinde i Rente til ca. 84 Privilegiehavere. Hvem disse ere, er det ikke let at faa fat paa, men i mange Tilfælde er det Mennesker, der ikke i øvrigt yde Samfundet nogen Tjeneste, gamle Tanter, der leve af Renten, o. s. v. Paa den Maade maa vi, det store Samfund, ofre til et ringe Mindretal af Mennesker, som vi ingenlunde ere forpligtede til at have Blikket henvendt paa, naar vi lovgive til Fordel for Staten. Dette, mener jeg, er et Samfundsbillede, der talende behjær de Forhold, hvorunder vi leve, og jeg forstaaer meget vel, at det maa umuliggøre de ny Købere Foretagelsen af Forandringer og umuliggøre, at vi komme til nogen grundig og retfærdig Ordning af Apotekervæsenet. Dette er for saa vidt et Billede, der ligesom saa mange andre Samfundsbilleder til Pendant har Nød og Afhængighed paa andre Steder. Privatkapitalismen maa medføre lav Arbejds løn og daarligere Forhold, det lader sig ikke bestride, det er det samme, som ogsaa ytrer sig, naar vi tale om Agrarspørgsmaal, naar der paa Trods af stigende Velstand fra Agraarenes Side kan være Tale om, at jo mere vi producere, desto fattigere blive vi, jo bedre vi blive udrustede til at møde Sygdomme, jo mere Renten udvikler sig, i jo højere Grad vi kunne indrette os med alt for Øje til at møde det, som Livets Under kunne paalægge os, i desto højere Grad synes vi fattigere og mere og mere afhængige. Men Marsagen er let at paavise. Naar der er et saadant Mindretal af Mennesker, der skumme Fløden af, hvad andre Mennesker tilvejebringe, er det ikke underligt, at Tilstanden bliver saaledes.

Endelig maa den bestaaende Ordning stabe Farmaceuterne, og vi have ogsaa en Bevægelse inden for deres Rækker, som have sat sig ret kraftige Spor i en Jagtbevægelse af sin Art. Det ærede Medlem for Ribe